

Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 9 listopada 2011 roku

Uczestnicy
uroczystości wręczenia
Nagrody im. Jerzego Giedroycia
za działalność w imię polskiej racji stanu

Szanowni Państwo!

serdecznie pozdrawiam organizatorów i uczestników uroczystości wręczenia Nagrody imienia Jerzego Giedroycia. Nagroda ta, przyznawana za *działalność w imię polskiej racji stanu*, należy do najbardziej prestiżowych wyróżnień, a lista jej dotychczasowych laureatów jest jednym ze świadectw przemian świadomości w wolnej Polsce, a także rozwijającego się dialogu pomiędzy naszym krajem i jego sąsiadami. W tym kontekście nie mogę nie wspomnieć o laureacie nagrody sprzed czterech lat, zmarłym niedawno profesorze Bohdanie Osadczuku. Jego wysiłki na rzecz pojednania polsko-ukraińskiego są nie do przecenienia, a dorobek może stanowić inspirację dla wszystkich pragnących urzeczywistnić ideę współdziałania Polski z jej wschodnimi sąsiadami.

Samo nazwisko patrona nagrody sprawia, że jej otrzymanie jest wielkim zaszczytem. Jerzy Giedroyc był człowiekiem instytucją, sumieniem Polski w czasach, gdy panował w niej system sumienia pozbawiony. W tak krótkim przesłaniu trudno opisać wszystkie zasługi redaktora paryskiej „Kultury” – zasługi dla literatury polskiej, dla zachowania autonomii i trzeźwości intelektualnej Polaków w czasach komunistycznego zniewolenia, wreszcie dla naszkicowania głównych zasad polityki zagranicznej, urzeczywistnianych później przez nasze niepodległe już państwo. Stworzony przez Giedroycia Instytut Literacki przez dziesięciolecia pozostawał bijącym na emigracji intelektualnym sercem Polski. Możemy dziś spierać się o aktualność diagnoz stawianych przez Jerzego Giedroycia czy formułowanych przez niego politycznych programów. Jedno bez wątpienia pozostaje aktualne: idea nowoczesnej, otwartej Rzeczypospolitej. Tej Rzeczypospolitej, która swoje najlepsze tradycje tolerancji i współistnienia narodów potrafi czynić źródłem inspiracji dla własnych działań we współczesności. Rzeczypospolitej bez megalomanii, ale i bez kompleksów. Rzeczypospolitej rozumianej w duchu atmosfery z Maisons-Laffitte, gdzie, jak powiedział kiedyś Krzysztof Pomian, przekonanie o wartości Polski było tak głęboko zakorzenione, że nie musiało przyjmować ostentacyjnych i krzykliwych form.

Tegoroczna Nagroda im. Jerzego Giedroycia przyznana została Tomaszowi Pietrasiewiczowi, twórcy i dyrektorowi wyjątkowej instytucji kulturalnej, jaką jest Ośrodek „Brama Grodzka” w Lublinie. Wyrósł z ducha teatru Ośrodek stał się inicjatorem niezwykłych przedsięwzięć. Tomasz Pietrasiewicz i jego współpracownicy oddali ogromne zasługi dla przywracania pamięci historycznej o dziejach swojego miasta, w którym od wieków krzyżowały się wpływy różnorodnych tradycji, wyznań i kultur. Dzięki działalności Ośrodka na nowo odkrywana jest historia Lublina jako wieloetnicznej przestrzeni, współtworzonej także przez bogaty dorobek społeczności żydowskiej. Ośrodek jest również animatorem wielu działań służących spotkaniu kultur, dokonującemu się choćby poprzez dialog artystów z Europy Środkowo-Wschodniej i Zachodniej oraz Izraela. Już z tej pobieżnej charakterystyki widać, jak bliska ideom Jerzego Giedroycia jest działalność Tomasza Pietrasiewicza i Ośrodka „Brama Grodzka”.

Sprawili Państwo, że brama stanowiąca przez stulecia przejście między światami lubelskich chrześcijan i żydów stała się symbolem dialogu i miejscem łączącym dwie wielkie tradycje i kultury. Za to wszystko chcę Państwu serdecznie podziękować, gratulując zarazem tego zaszczytnego wyróżnienia, jakie dziś Państwo otrzymują.

Pragnę również pogratulować wszystkim pozostałym nominowanym. Każda z nominowanych osób i instytucji z pewnością zasługuje na wielkie uznanie za swoje dokonania. Kapituła Nagrody poprzez różnorodność przedstawionych do wyróżnienia osób i instytucji po raz kolejny dała wyraz szerokiemu, zgodnemu z duchem patrona nagrody pojmowaniu tego, czym jest praca dla Polski i dla polskiej racji stanu. Jestem przeświadczony, że Jerzy Giedroyc sam mógłby podpisać się pod dzisiejszym werdyktem. Raz jeszcze gratuluję Laureatowi, a uczestnikom uroczystości i nam wszystkim życzę, by kształtowana przez nas, współczesnych, Polska zawsze pozostawała krajem, w którym respektowane są wartości bliskie Jerzemu Giedroycowi – krajem tolerancyjnym, otwartym, nowoczesnym i mądrym z aspiracjami odgrywania istotnej roli w naszym regionie i w całej Europie.

Bruno Zeman